

235,000 Kr. hertil. Saa er det dog saare smaat, for ikke at sige smaaligt, at vi her i Danmark ikke kunne yde disse 8,000 Kr. til at opretholde en saa nyttig og gavnlig Bevægelse. Denne Bevægelse samler mest sine Tilhørere ude paa Landet, og disse Tilhøreres Antal er vokset, i Købstæderne og i København derimod aftaget noget. Men det er sikkert netop heldigt, at Bevægelsen forstaar at samle Landbefolkningen om sig. Der er her et Forsøg paa at bringe Videnskaben fra Videnskabens Centrum, Universitetet, ud til den jævne Del af Landets Befolkning. Jeg har været med til at stille Forslag om Optagelse af alle tidligere Foredragsbevillinger til Husmands-, Landbo-, Handelsforeninger, Industriens Arbejdsgiver- og Arbejderforeninger og saa denne, og skønt jeg har alle disse Bevillinger kære, maa jeg dog sige, at af dem alle staar denne mit Hjerte nærmest.

Jeg skal endnu kun omtale Friskolernes Forsømmelseslister. Ved Friskoler forstaar man i denne Forbindelse Forældreskoler, oprettede ude paa Landet. Det er egentlig det, man i daglig Tale kalder de Grundtvigske Friskoler. Til disse ydes der hvert Aar paa Finansloven Understøttelse, og i 1908 blev der til denne Ydelse knyttet den Betingelse, at Friskolerne skulde føre Fortegnelse over Forsømmelsernes Art og Omfang, og disse Forsømmelsesprotokoller skulle forelægges ved Eksaminer og underskrives af den stedlige Skolekommission. Nu har Finansudvalget ønsket at se, hvor mange Forsømmelser der fandt Sted i disse Skoler, og endvidere at faa at vide, af hvad Art Forsømmelserne vare, hvilken Grund de havde, om de vare, hvad man kalder lovlige, eller ulovlige, eller om det var Forsømmelser paa Grund af Sygdom. Finansudvalget tilskrev i Fjor Ministeriet for at faa disse Oplysninger, men vi spurgte i Øst, og Ministeriet svarede i Fjor i Vest. Vi fik ingen Oplysninger. I Aar gentog Finansudvalget sit Spørgsmaal og fik akkurat samme Svar, idet Ministeriet siger: Vi vide ikke noget, men henviser til den Skrivelse, Finansudvalget fik i Fjor. Naar man ser efter i denne Skrivelse, findes der ikke Spor af Oplysninger heri om det, man spurgte om. Dette er en Optraeden af Ministeriet, som Kirke- og Undervisningsministeriet er alene om. Intet andet Ministerium byder Finansudvalget dette. Den højtærede Justitsminister søgte at byde Finansudvalget det samme, at nægte os Oplysninger om Ting, Udvalget ønskede at faa oplyst under sit Arbejde, men vi kender Forhandlingerne i de foregaaende Dage,

hvorledes Justitsministeren maatte finde sig i at give Finansudvalget de Oplysninger, det krævede, og som vare nødvendige, for at vi kunde tage Stilling til de Spørgsmaal, hvorom det drejede sig. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet er alene om denne Optraeden. Spørger man det om en Ting, kan man ikke faa Svar fra det. Det ligger simpelt hen i, at Ministeriet ikke vil svare. Ministeriet har Hjemmel til at skaffe disse Oplysninger til Veje. Jeg skal saaledes henviser til Loven af 30. September 1864, hvorefter der hjemles Ministeriet Ret til at afkræve disse Skoler statistiske Oplysninger, og til saadanne maa henregnes Opgivelser om de Forsømmelser, der finde Sted i Skolerne.

Jeg ved ikke, hvad der nu er at gøre i denne Sag, det nytter ikke at spørge Ministeriet mere. At blive holdt for Nar af Ministeriet har Finansudvalget selvfølgelig ikke Lyst til i Længden. Og naar Ministeriet vil dække over disse Ting, maa der vel være noget, som skal skjules, som ikke taaler Dagens Lys. Man har kaldt disse Friskoler ude paa Landet for Skulkeskoler. Om denne Beskyldning er rigtig eller ikke, skal jeg ikke sige, men den er fremsat ikke een, men mange Gange, og man har sagt om dem, at der blandt andet drives den Trafik, at fattige Børn tages ud af Folkeskolen for at sættes i Tjeneste hos Gaardmænd, der da indmelde dem i Friskolen. Der kunne de nemlig drive Forsømmelser i et Omfang, som vilde være umuligt i Folkeskolen. Rigtigheden af denne Beskyldning ønskede vi i Finansudvalget at faa konstateret, og vi ønskede derfor at se Forsømmelseslisterne. Vi mente, det var Ministeriets Pligt at skaffe disse til Veje. Det er ikke et enkelt Medlem eller et enkelt Parti, der har ønsket at se disse Lister, det er hele Finansudvalget, der har fremsat Fordring om at faa Listerne at se. (*P. Th. Nielsen*: Det er ikke rigtigt!). Det ærede Medlem skulde gennemlæse Betænkningen, før han afbryder mig, saa vilde han se, at det er i Finansudvalgets Navn, at dette Spørgsmaal er blevet afsendt, og det er overfor Finansudvalget; at Ministeren har afgivet et intetsigende Svar. Men naar der er blevet drevet Løjer med Finansudvalget to Gange, som det er sket i Fjor og nu i Aar, spørger man selvfølgelig ikke mere om den Slags Ting, men drager Sagen frem paa en anden Maade, og det forbeholder jeg mig Ret til at gøre. Har Ministeren noget at skjule, som ikke taaler at komme frem for Dagens